

Лабораторне заняття № 18

Тема 10. Чинність (дія) нормативно-правових актів

Теоретичні питання:

1. Поняття та основні параметри чинності (дії) нормативно-правових актів.
2. Офіційне опублікування (оприлюднення) нормативно-правових актів: поняття, джерела.
3. Набрання чинності нормативно-правовими актами: поняття, порядок.
4. Зупинення дії нормативно-правових актів: поняття, порядок
5. Втрата чинності нормативно-правовими актами: поняття, порядок.

Термінологічні завдання:

Засвойте визначення таких понять: чинність нормативно-правових актів, набрання чинності, призупинення чинності, втрата (припинення) чинності

Практичні завдання:

1. Ознайомтесь із наведеними нормативно-правовими приписами та визначіть загальний порядок набрання чинності різними видами нормативно-правових актів та їх джерела офіційного опублікування (оприлюднення):

- ч. 5 ст. 94 Конституції України від 28.06.1996
- Указ Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» від 10.06.1997
- ч. 5 ст. 138, ч. 1-2 ст. 139 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010
- п.п. 1, 2, 5 ст. 52 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014
- п. п. 5, 6, 7 ст. 15 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011
- ч. 6 ст. 41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999
- ч. 5 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997
- ч. 1 ст. 64 Ухвали Львівської міської ради «Про Регламент Львівської міської ради 6-го скликання» від 31.03.2011
- ст. 72, 74 Рішення Львівської обласної ради «Про Регламент Львівської обласної ради VI скликання» від 22.12.2020 № 23

Заповніть у зошиті таблицю

різновиди нормативно-правових актів	загальний порядок набрання чинності	джерела офіційного опублікування (оприлюднення)
Закони України	...	...
Укази Президента України	...	...
Постанови Верховної Ради України	...	...
Постанови Кабінету Міністрів України	...	...
Розпорядження Кабінету Міністрів України	...	...
Нормативні накази міністерств	...	...
Нормативно-правові акти місцевих державних адміністрацій	...	...
Нормативно-правові акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування	...	...

Поясніть (письмово у зошиті), чому умовою набрання чинності нормативно-правовими актами є їх офіційна публікація? Чи є джерелами офіційного опублікування в Україні офіційні веб-сайти органів державної влади або органів місцевого самоврядування?

2. Ознайомтесь зі змістом прикінцевих положень нормативно-правових актів, що наведені у таблицях, та визначіть обставини, з якими пов'язується набрання ними чинності, а також його момент?

Обставини (юридичні факти), з якими пов'язується набрання чинності нормативно-правовими актами:

- 1) дата, зазначена у нормативно-правовому акті;
- 2) прийняття;
- 3) офіційне опублікування;
- 4) сплив певного строку після офіційного опублікування;
- 5) державна реєстрація;
- 6) сплив певного строку після державної реєстрації;
- 7) доведення до адресата;

	конкретний нормативно-правовий акт	обставина (юридичний факт)	момент набрання чинності
приклад	Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020	3) офіційне опублікування;	13.02.2021
1.	Конституція України від 28.06.1996 Рішення Конституційного Суду у справі про набуття чинності Конституцією України від 3 жовтня 1997 року	?	?
2.	Закон України «Про закордонних українців» від 04.03.2004	?	?
3.	Закон України «Про поховання та похоронну справу» від 10.07.2003	?	?
4.	Указ Президента України «Про забезпечення урядовим зв'язком посадових осіб» від 18.04.2005	?	?
5.	Указ Президента України «Про довічні державні стипендії для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною» від 12.10.2004	?	?

6.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання послуг поштового зв'язку» від 11.02.2016	?	?
7.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами» від 20 грудня 1997 р. Наказ Міністерства юстиції України «Про припинення приватної нотаріальної діяльності» від 07.07.2014	?	?
8.	Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Міністерстві юстиції України, його територіальних органах, підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери його управління» від 15.02.2017	?	?
9.	Розпорядження Голови Львівської обласної державної адміністрації «Про затвердження Порядку надання дозволів на розміщення зовнішньої реклами поза межами населених пунктів Львівської області» від 12.10.2015	?	?
10.	Ухвала Львівської міської ради «Про затвердження Програми реабілітації осіб, які перенесли інсульт, на 2015-2017 роки» від 19.06.2015	?	?

Поясніть (письмово у зошиті), чому порядок набрання чинності конкретними нормативно-правовими актами не завжди співпадає із загальним порядком набрання ними чинності?

3. Ознайомтесь зі змістом прикінцевих положень нормативно-правових актів, що наведені у таблицях, та встановіть обставини, з якими пов'язується втрата ними чинності?

Обставини (юридичні факти), з якими пов'язується втрата чинності нормативно-правовими актами:

- 1) прийняття нового НПА тим же суб'єктом правотворчості з того самого питання;
- 2) спливу строку, на який приймався НПА;
- 3) скасування НПА органом, який його прийняв;
- 4) скасування НПА вищестоящим органом;
- 5) визнання Конституційним Судом України неконституційним певного НПА;
- 6) визнання уповноваженим адміністративним судом незаконним певного НПА.

Заповніть у зошиті таблицю

	конкретний нормативно-правовий акт	обставина (юридичний факт)
Приклад	Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 07.10.2010	1) прийняття нового НПА тим же суб'єктом правотворчості з того самого питання
1.	Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014	?
2.	Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та процесуальних законів щодо додаткових заходів захисту безпеки громадян» від 16.01.2014	?
3.	Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 08.12.2004	?
4.	Указ Президента України «Про Положення про порядок здійснення помилування» від 16.09.2010	?

5.	Указ Президента України «Про присвоєння військових та спеціальних звань учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС» від 09.02.2016	?
6.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян» від 22.01.2014	?
7.	положення Указу Президента України "Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю" від 16 липня 2004 року в частині надання вказівки (доручення) Кабінету Міністрів України вирішити до 30 вересня 2004 року питання про передачу як внеску держави до статутного фонду Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" належних державі пакетів акцій акціонерного товариства "Укртатнафта" та відкритого акціонерного товариства "Нафтопереробний комплекс "Галичина"	?
8.	Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скасування наказу СБУ» від 22.04.2009	?
9.	Наказ Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження Положення про спеціальний підрозділ міліції громадської безпеки „Беркут”» від 24.10.2013 http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/z0019-14	?

Поясніть (письмово у зошиті), у чому полягає втрата чинності нормативно-правовими актами та чим відрізняється від неї зупинення їх дії?

Творчі завдання:

1. Ознайомтесь із науковою публікацією:

[Стецик Н. В. "З дня" чи "з дня, наступного за днем" офіційного опублікування: до проблеми невизначеності моменту набрання чинності нормативно-правовими актами](#)» та висловіть свою позицію щодо означеної у ній проблеми та способів її розв'язання.

2. Ознайомтесь із науковими публікаціями:

[Щирба М. Ю. До питання про співвідношення понять «набрання чинності», «набуття чинності», «вступ у силу», «введення в дію» / М. Ю. Щирба // Часопис Академії адвокатури України : електрон. наук. фах. вид. / Акад. адвокатури України. – Київ, 2012. - № 4\(17\);](#)

[Пушняк О. В. До питання співвідношення термінів "набуття чинності нормативно-правовим актом" та "введення в дію нормативно-правового акта" / О. В. Пушняк // Форум права. - 2012. - № 2. - С. 580-592](#)

та висловіть свою позицію щодо співвідношення вказаних понять.

3. Ознайомтесь із науковою публікацією:

[Щирба М. Ю. Втрата чинності та зупинення дії нормативно-правових актів: деякі теоретико-прикладні аспекти / М. Ю. Щирба // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. - 2014. - Вип. 3. - С. 31-40.](#)

висловіть свою позицію щодо особливостей втрати та зупинення чинності нормативно-правовими актами.

Рекомендована література:

1. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М. І. Козюбри. – К.: Ваіте, 2015. – С. 184-188

2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). – К.: Атіка, 2013. – С. 219-220, 225-232

3. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посібник. – Вид. 10-е, доповнене. – Львів: Край, 2008. – С. 131-136

4. Скакун О. Ф. Теорія права і держави. 4-те видання. Підручник. – К.: Алерта, 2016. – С. 376-379

5. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – С. 203-209